

Overgang til IFRS/IAS

Som led i internationalisering af regnskabsaflæggelsen i EU, skal børsnoterede virksomheder i EU fra 2005 aflægge koncernregnskaber efter internationale regnskabsstandarder.

De internationale regnskabsstandarder udstedes af IASB (International Accounting Standards Board), der er en privat organisation sammensat af internationale eksperter. Efter udstedelsen skal standarderne gennem en politisk godkendelse i EU, idet hver enkelt standard skal godkendes af EU-kommissionen. Herefter bliver standarden en forordning, der direkte bliver gældende i Danmark.

Kun krav om koncernregnskab

I den danske årsregnskabslov (§ 137) står der allerede, at børsnoterede virksomheder fra 1. januar 2005 skal anvende de internationale regnskabsstandarder, og det er også anført, at virksomhederne skal følge samtlige godkendte standarder (godkendt af EU). I § 137 står der også, at standarderne skal anvendes såvel i koncernregnskab som i årsregnskabet, men i henhold til en overgangsbestemmelse kan anvendelse af de internationale standarder på moderselskabets årsregnskab (årsrapport) udskydes helt til 1. januar 2009. Det vil således være muligt i den samme årsrapport at aflægge koncernregnskabet efter internationale standarder og aflægge moderselskabets regnskab efter årsregnskabsloven. Normalt vil det være mest hensigtsmæssigt at anvende samme regnskabsstandard for begge årsregnskaber.

Ajourføring af de internationale regnskabsstandarder:

IASB har gennem de seneste par år gennemført et større ”improvement project”, hvor de eksisterende International Accounting Standards (IAS’er) er blevet ændret, og hvor der er udstedt flere helt nye internationale regnskabsstandarder. Der har været flere årsager til ændring af standarderne, herunder ønsker om

- at indsnævre forskellene i relation til amerikansk regnskabspraksis,
- at reducere alternativerne for valg af regnskabspraksis,
- at indarbejde præciseringer, og
- at foretage forbedringer

Nye standarder fra IASB bliver fremover benævnt ”International Financial Reporting Standards” forkortet til ”IFRS”. I denne artikel vil benævnelsen IFRS blive anvendt for såvel IAS-standarder som IFRS-standarder.

Særlige danske krav

Til forskel fra de danske regnskabsregler indeholder IFRS’erne ikke krav om ledelsesberetning, revision, godkendelse og indsendelse af regnskaber m.v. Danmark har mulighed for at stille yderligere krav til danske IFRS regnskaber, herunder krav som er opretholdt i EU regnskabsdirektiverne, hvilket Danmark vil gøre. Endvidere indeholder IFRS ingen regulering af selskabsretlige forhold, hvorfor de selskabsretlige regler på disse områder også fortsat skal reguleres efter danske regler, der er baseret på EU’s direktivkrav herom.

Ny dansk IAS-bekendtgørelse

I Danmark forventes Erhvervs- og Selskabsstyrelsen inden udgangen af 2004 at udstede en særlig ”IAS – bekendtgørelse”, hvori kravene

til regnskabsaflæggelse m.v. efter IFRS fastlægges. Bekendtgørelsen forventes at indeholde følgende yderligere danske krav:

- Krav til ledelsesberetning og revisionspåtegning, således at en IFRS årsrapport skal indeholde mindst de bestanddele, som der kræves efter årsregnskabsloven.
- Krav om binding af opskrivninger og værdireguleringer (ejendomme, investerings-ejendomme, materielle anlægsaktiver, kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber). Ligeledes skal der ske binding af andre IFRS værdireguleringer (urealiserede gevinster på aktiver eller forpligtelser), som ikke ville være godkendt efter årsregnskabslovens almindelige bestemmelser.
- Hoved- og nøgletaloversigt er ikke et krav efter IFRS, men kravet opretholdes delvist for klasse C (og D) virksomheder i Danmark, idet fem års oversigten er en del af ledelsesberetningen.
- Krav om, at de internationale regnskabsstandarder finder tilsvarende anvendelse ved regnskabsdokumenter i forbindelse med fusion og spaltning.

Hvilke virksomheder omfattes af IFRS?

Kravet om, at børsnoterede virksomheders skal anvende IFRS får ikke kun konsekvenser for danske børsnoterede virksomheder og deres datterselskaber. Også danske virksomheder, der er en del af en børsnoteret koncern med moderselskab i EU må forvente, at i hvert

fald den interne koncernrapportering skal opfylde IFRS-kravene.

Herudover forventes mange internationale (ikke børsnoterede) koncerner at kræve, at regnskabsaflæggelse fremover skal ske efter IFRS. Det vil være muligt, da alle virksomheder, der skal aflægge årsrapport i henhold til årsregnskabsloven, frit kan vælge at aflægge årsrapport efter IFRS.

For finansielle virksomheder gælder dog, at frivillig anvendelse af IFRS kun er mulig med visse supplerende afstemninger, og der er endnu ikke taget stilling til de endelige bestemmelser for finansielle virksomheders regnskabsaflæggelse efter IFRS.

Mange danske internationalt orienterede ikke-børsnoterede virksomheder forventes fra 2005 frivilligt at ville benytte sig af muligheden for at aflægge IFRS-årsrapporter, idet en overgang til IFRS for mange virksomheder vil være et naturligt led i en vækststrategi.

Fordele ved regnskabsaflæggelse efter IFRS

Ved overvejelser om frivillig overgang til IFRS kan f.eks. indgå følgende overvejelser:

- Behov for kapitalfremskaffelse. Det kan være lettere at optage lån i udlandet, og at tiltrække udenlandske investorer og samhandelspartnere.
- Benchmarking. Bedre mulighed for sammenligning af egne resultater med konkurrenters.
- Forbedring af image. Signalværdi i at anvende høje anerkendte standarder.
- Overvejelser om børsnotering. Overgang til IFRS vil være en del af en børsmodningsproces.

- Ønske om øget internationalisering. Etablering af filialer, joint ventures og datterselskaber i udlandet

Væsentlige forskelle mellem dansk regnskabsregulering og IFRS

I det følgende omtales kort en række eksempler på forhold, der kan give væsentlige forskelle mellem den nuværende danske regnskabsregulering og IFRS. Omfanget af forskelle afhænger naturligvis af den konkrete virksomheds forhold.

Indregning og måling

IFRS indeholder generelt flere detaljerede og restriktive krav til indregning og måling af aktiver og forpligtelser end årsregnskabsloven og de danske regnskabsvejledninger. De væsentligste forskelle knytter sig generelt set til:

- Goodwill. Der skal ikke længere afskrives på goodwill, der i stedet hvert år skal underkastes en nedskrivningstest ("impairment test"). Der er i IFRS detaljerede krav til nedskrivningstest.
- Immaterielle aktiver i øvrigt. Afskrivning kan undlades, hvis der er uendelig levetid, men også her er der krav om årlig nedskrivningstest. Opskrivning til dagsværdi mulig, hvis der er et aktivt marked for det pågældende aktiv.
- Aktiebaseret aflønning indregnes i resultatopgørelsen til dagsværdi over den periode, hvor medarbejderne opnår ret til de pågældende instrumenter. Efter ÅRL er der alene et oplysningskrav.
- Årsregnskabslovens koncerndefinition afviger fra koncerndefinitionen i IFRS, og det er IFRS definitionen, der afgør, hvilke virksomheder,

der er omfattet af konsolideringen.

- Kapitalandele i datterselskaber, der besiddes med henblik på videreoverdragelse, kan ikke holdes ude af konsolideringen.
- Kapitalandele kan ikke måles til indre værdi. Der skal bruges kostpris eller dagsværdi.
- Materielle anlægsaktiver. Efter IFRS er der et krav om årlig revurdering af scrapværdier.
- Materielle anlægsaktiver, der "besiddes med salg for øje" skal behandles særskilt.
- Investeringsjendomme kan måles til dagsværdi, selv om det ikke er hovedaktivitet.
- Varebeholdninger kan ikke opskrives til genanskaffelsesværdi.
- Biologiske aktiver kan måles til dagsværdi, hvor dagsværdi i DK kun er tilladt, hvis det er hovedaktivitet.
- Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser, herunder uafdækkede pensionsordninger.
- Egne aktier behandles som en egenkapitaltransaktion efter IFRS og måles således til nul.
- Foreslået udbytte for regnskabsåret er en del af egenkapitalen og kan ikke præsenteres som gæld.
- Kriterier for indregning af indtægter er forskellige på visse punkter.

Der er ligeledes væsentlige forskelle knyttet til virksomhedssammenslutninger og finansielle instrumenter.

Virksomhedssammenslutninger (fusioner, opkøb mv.).

- Alle virksomhedssammenslutninger skal behandles efter overtagelsesmetoden, hvor aktiver og forpligtelser i den

overtagne virksomhed indregnes til dagsværdi i den overtagende virksomheds årsrapport. Det er dermed ikke længere tilladt – bortset fra ved koncerninterne sammenslutninger – at sammenlægge virksomhederne til bogførte værdier.

- Immaterielle aktiver skal i højere grad end tidligere udskilles fra goodwill og indregnes som særskilte aktiver.
- Immaterielle aktiver, som ellers ikke kan indregnes, skal indregnes (f.eks. værdi af forskningsprojekter)
- Negativ goodwill skal indtægtsføres straks.
- Mere restriktive krav til indregning af omstrukturingshensættelser.

Finansielle instrumenter.

Forskellene vedrørende finansielle relaterer sig til, at der efter årsregnskabsloven er overordnede krav, men efter IFRS er detaljerede krav, herunder om

- hvornår et afledt finansielt instrument regnskabsmæssigt kan behandles som sikring,
- regler om opdeling af sammensatte finansielle instrumenter, dvs. instrumenter, der indeholder såvel et egenkapital- som et gældselement,

Præsentation og oplysning

IFRS indeholder ikke på samme måde som årsregnskabsloven krav til en bestemt opstillingsform af resultatopgørelse, balance mv. IFRS indeholder derimod krav til, hvilke poster, der må og kan medtages, ligesom visse poster klassificeres anderledes. IFRS opdeler således ikke forpligtelser i hensatte forpligtelser og gældsforpligtelser.

IFRS indeholder generelt mange yderligere oplysningskrav, der går langt videre end bestemmelserne i årsregnskabsloven og de danske

regnskabsvejledninger. Det gælder bl.a.:

- Finansielle instrumenter, herunder dagsværdi, regnskabsmæssig afdækning og risikostyring.
- Nedskrivninger og værdiforringelse af aktiver.
- Pensionsforpligtelser.
- Segmentoplysninger.
- Oplysninger om ophørende/ophørte aktiviteter.
- Køb og salg af virksomheder.
- Aktiebaseret aflønning af ledelsen.
- Indtjening pr. aktie.
- Nærtstående parter.

IFRS lægger i højere grad end i DK op til, at noterne suppleres med verbale beskrivelser og kommentarer, men der er principielt ingen krav om ledelsesberetning i IFRS.

Førstegangsafklæggelse efter IFRS

Ved overgang til regnskabsafklæggelse efter IFRS skal virksomhederne som hovedregel anvende de gældende IFRS-standarder med tilbagevirkende kraft. □ndringer i regnskabspraksis med hensyn til indregning og måling føres direkte på egenkapitalen.

IASB har, afledt af EU's implementering af internationale regnskabsstandarder, udstedt en standard, IFRS 1 "First-time Adoption of IFRS" med særlige lempelige overgangsregler ved førstegangsafklæggelse af årsrapport efter IFRS.

Formålet med IFRS 1 er at sikre, at den første IFRS årsrapport indeholder informationer af høj kvalitet samtidig med, at den skal kunne udarbejdes uden uforholdsmæssige store omkostninger for regnskabsafklæggerne.

Ifølge standarden skal der ske tilpasning af sammenligningstal. Det er et krav, at årsrapporten som minimum indeholder ét års sammenligningstal med fuld tilpasning efter de internationale regnskabsregler, der er gældende på aflæggelsestidspunktet, eksempelvis 31. december 2005. Der skal udarbejdes en åbningsbalance pr. 1. januar 2004, som dog ikke skal offentliggøres, men balancen er nødvendig for at sammenligningstallene for 2004 kan gøres op. I åbningsbalancen pr. 1. januar 2004 skal indregnes og måles alle aktiver og forpligtelser i henhold til IFRS, og eventuelle praksisændringer skal føres på egenkapitalen i åbningsbalancen. Endvidere skal der gives oplysninger og vises en afstemning fra dansk regnskabspraksis til IFRS af egenkapitalen pr. 1. januar og 31. december 2004 samt af resultatet for 2004.

Standarden IFRS 1 tillader imidlertid, at virksomhederne på en række væsentlige områder ikke behøver at omarbejde deres historiske regnskabstal med tilbagevirkende kraft, og tillader således, at hovedreglen fraviges for disse områder.

De **frivillige undtagelser** omfatter områder, hvor virksomhederne kan vælge at foretage praksisændringerne udelukkende med fremadrettet virkning. Disse undtagelser omfatter seks områder, hvoraf 1) virksomhedssammenslutninger må antages at være det væsentligste. Virksomhederne kan således vælge ikke at ændre regnskabspraksis for historiske virksomhedssammenslutninger (fusioner, opkøb), der er gennemført før sammenligningsåret. Dette kan være relevant for danske virksomheder, der i henhold til tidligere dansk praksis havde mulighed for at straksafskrive goodwill direkte over egenkapitalen.

talen. Der kan også vælges en skæringsdato tilbage i tiden.

De øvrige undtagelser vedrører områderne 2) måling af visse materielle og immaterielle anlægsaktiver til dagsværdi på IFRS åbningsbalancedagen og herefter anse denne som en til passet kostpris, 3) opgørelse af akkumuleret valutakursregulering i egenkapitalen fra omregning af dattervirksomheder, 4) visse pensionsforpligtelser, 5) opdeling af visse sammensatte finansielle instrumenter samt 6) særlige lempelser for koncernvirksomheder, der ikke implementerer IFRS samtidig med modervirksomheden.

I et udkast til ny standard om finansielle instrumenter er der ydermere medtaget en væsentlig undtagelse. Der er således ikke krav om tilpasning af sammenligningstal vedrørende finansielle instrumenter, herunder sikringstransaktioner.

Der er desuden i IFRS 1 en række **obligatoriske undtagelser** fra hovedreglen forstået på den måde, at indregning af visse praksisændringer **skal** ske med fremadrettet virkning. Årsagen er, at ændringer med tilbagevirkende kraft er vurderet til ikke at kunne foretages med tilstrækkelig pålidelighed. Det drejer sig om områderne,

- sikringstransaktioner,
- ændringer i regnskabsmæssige skøn samt
- ophørte finansielle aktiver og forpligtelser.

Omlægning til IFRS i praksis

Selv med ovennævnte undtagelsesmuligheder, er overgangen til IFRS en ressourcekævendende opga-

ve, idet alle IFRS-standarder skal følges fuldt ud. Overgang til IFRS vil for de fleste virksomheder indebære store ændringer i såvel virksomhedens registreringssystemer som i den løbende ledelsesinformation. Det er derfor meget vigtigt at skabe sig et overblik over projektet, inden det sættes i gang. På grund af projektets omfattende karakter bør beslutningen træffes af virksomhedens øverste ledelse. Det er vor erfaring, at den øverste ledelses involvering i processen er nødvendig for at opnå tilstrækkelig fokus på omlægningen i hele organisationen.

Overgang til regnskabsaflæggelse med virkning eksempelvis for kalenderårsregnskabet 2005 indebærer, at åbningsbalancen pr. 1. januar 2004 skal kunne omarbejdes efter IFRS-standardernes krav. Det skal dermed sikres, at virksomhedens regnskabsystemer kan opsamle de informationer, som fra og med åbningsbalancedatoen vil være nødvendige, for at opfylde alle IFRS-standardernes krav til indregning, måling og oplysning i årsrapporten.

En struktureret omlægningsproces er en forudsætning for en succesfuld overgang til IFRS. Virksomhedens IFRS-strategi vil som minimum indeholde nedenstående faser:

- Analyser og vurder fordele og ulemper af en overgang til IFRS.
- Sammensæt en projektgruppe, der påbegynder planlægningen af processen hen imod året for overgangen til IFRS med involvering af den øverste ledelse.
- Identifier delområder, hvor virksomhedens registreringssystemer skal kunne genere

særlige informationer pr. åbningsbalancedatoen for sammenligningsåret.

- Vurder og planlæg behandling af forhold som resultatafhængige betalinger, nøgletal, eksterne prognoser m.v.
- Opbyg viden i organisationen om IFRS, herunder eventuelt med deltagelse i netværk med mulighed for udveksling af erfaringer.
- Implementer IFRS i virksomhedens interne budgetproces og interne rapportering.
- Udarbejd den første årsrapport efter IFRS.

En overgang til regnskabsaflæggelse efter IFRS er en forretningsmæssig disposition, og ikke alene et regnskabsmæssigt forhold. Selv om omkostningerne ved overgangen til regnskabsaflæggelse efter IFRS kan være høje, kan virksomheden på længere sigt opnå betydelige strategiske fordele ved implementering af IFRS.

Artiklerne i BDO's "Værd at vide"-serie skrives af medarbejderne i BDO ScanRevision. Artiklerne indeholder informationer af generel karakter, som ikke uden yderligere undersøgelser bør lægges til grund for konkrete dispositioner.

E-mail: bdo@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO ScanRevision
Statsautoriseret
revisionsaktieselskab